

Utlåtande Rotel IV (Dnr KS 2024/667)

Reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga

Framställan från socialnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. *Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga* enligt bilaga 1 till utlåtandet godkänns.
2. Tidigare *Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar*, dnr KS 333-1354/2010, upphör därmed att gälla.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden har till kommunstyrelsen överlämnat förslag på reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga. Riktlinjerna har främst reviderats så att innehållet stämmer överens med aktuell lagstiftning och praxis. I revideringen har det även gjorts en översyn av om någonting saknas eller behöver förtydligas i riktlinjerna.

Beredning

Ärendet har initierats av socialnämnden remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, överförmyndarnämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

Stadsledningskontoret är positiva till de reviderade riktlinjerna.

Arbetsmarknadsnämnden anser att i del 7.5 kan det Kommunala aktivitetsansvaret förtydligas till att omfatta ”ungdomar under 20 år som har fullgjort sin skolplikt eller som har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt”.

Utbildningsnämnden är positiva till de reviderade riktlinjerna.

Överförmyndarnämnden anser att en omskrivning bör göras i stycke 4.3. Korrekt är att ett beslut om byte av god man kan fattas av den nya ansvariga kommunens överförmyndarnämnd.

Bromma stadsdelsnämnd är positiva till de reviderade riktlinjerna.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är positiva till riktlinjerna men anser att det vore önskvärt att förtydliga vad det innebär om ett ensamkommande barn ankommit till landet med vuxna närstående.

Farsta stadsdelsnämnd är positiva till förslaget.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd bedömer att riktlinjerna och handläggningsprocessen är tydlig och lätt att följa men att en del synpunkter finns.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiva till riktlinjerna men är tveksamma till att processbeskrivningar för stadsdelsförvaltningarna ska beslutas genom riktlinjerna.

Järva stadsdelsnämnd skulle vilja se några kompletteringar gällande barnbidrag, efterlevnadsstöd, definition om vem som inte är lämplig förälder samt vilken summa som utgår i dygnsschablonen.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiva till de nya riktlinjerna vilka kommer bidra till ökad likställighet, rättssäkerhet samt underlätta handläggning av ärenden.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd är positiva till riktlinjerna och att de nu kommer vara ett tydligt stöd underhandläggningen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiva till riktlinjerna och att de har förtydligats och kortas ner och att läsanvisningar används för att minska på behovet av att uppdatera riktlinjerna mer ofta än nödvändigt.

Skärholmens stadsdelsnämnd är positiva till riktlinjerna. Den nya strukturen är enkel att navigera i och hänvisningarna tydligare och mer lättillgängliga.

Södermalms stadsdelsnämnd är positiva till riktlinjerna. De ändringar och uppdateringar som gjorts förtydligar handläggningen kring målgruppen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

De reviderade riktlinjerna för ensamkommande barn och unga är uppdaterade med aktuell lagstiftning och praxis. Det är viktigt att riktlinjerna följer den aktuella lagstiftningen och utgör ett tydligt stöd för handläggarna vid bedömning av insatser, vilket också bidrar till en likställd handläggning för målgruppen.

Jag är positiv till de reviderade riktlinjerna men vill göra några tillägg. I avsnitt 4.4, 7:e stycket lägger jag till meningen: "För ensamkommande barn och unga kan i vissa fall barnpension och efterlevandestöd beviljas av pensionsmyndigheten".

Anledningen till tillägget är att ensamkommande barn och unga som inte har haft föräldrar i Sverige kan beviljas efterlevandestöd.

I avsnitt 7.5, stycke 5 gör jag ett förtydligande om vem som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret. Förtydligandet lyder: "Kommunala aktivitetsansvaret omfattar ungdomar under 20 år som har fullgjort sin skolplikt eller som har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt". Detta gör jag för att ytterligare tydliggöra att det kommunala aktivitetsansvaret omfattar ungdomar som är folkbokförda men inte ungdomar som är asylsökande eller papperslösa.

Bilagor

1. Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga, slutlig version, dnr KS 2024/667-19.1
2. Riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga, med spårade ändringar, dnr KS 2024/667-19.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 6 november 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis bifalla borgarrådsberedningens förslag till beslut.
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna anser att det är bra med en tydligare ansvarsfördelning mellan aktörernas roller i handläggandet av ärenden gällande ensamkommande barn och unga. Samtidigt ser vi att ansvarsfördelningen avviker där Migrationsverkets åldersbedömning resulterar i en åldersuppskrivning, och att då detta inte per automatik resulterar i en åtgärd från Stockholms stad. Det är rimligt att om någon uppgivit en felaktig ålder för att ta del av förmåner och villkor som de enligt lag inte har rätt till, fortsättningsvis får behålla liknande förmåner och villkor. Att socialtjänstens och enskilda förmyndares eventuellt skiljande åldersbedömning kan utgöra grund för att ignorera Migrationsverkets bedömning är orimligt och skapar en otydlig ansvarsfördelning. Vilket strider mot syfte med de reviderade riktlinjerna.

Ärendet bör avslutas baserat på Migrationsverkets bedömning, förutsatt att hänsyn tas till eventuellt ställningstagande från domstol gällande inhibition.

Reservation av Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) enligt följande.

1. Att delvis godkänna förslaget till beslut
2. Att riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga kompletteras med vad som anförs nedan

Vi välkomnar de reviderade riktlinjerna som bättre svarar upp mot nuvarande lagar och rekommendationer i syfte att säkerställa en rättssäker och rättvis handläggning över hela staden. Samtidigt saknar vi tydlighet kring vikten av att snabbt möjliggöra för den unge att lära sig det svenska språket, en ovärderlig nyckel för att integreras i samhället.

Det finns idag en stor grupp elever som har mycket låga kunskaper i svenska språket och som får svårt att hänga med i skolarbetet. När ensamkommande barn och unga kommer till staden bör det skyndsamt göras en bedömning gällande individens språkkunskaper och därefter sättas in den språkträning som behövs för att personen ska ha en ärlig chans att klara av skolan. Modersmålet är en fortsatt viktig resurs i arbetet med elevers språk- och kunskapsutveckling där utvecklingen ska ske i samverkan med övriga ämnen.

Ärendet

Nuvarande riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar är från år 2012. Ny lagstiftning och föreskrifter har trätt i kraft inom flera delar av området för barn och unga inom individ- och familjeomsorgen.

Socialstyrelsen har också gett ut nya vägledningar och handläggningsstöd som påverkar arbetet. Utifrån detta finns ett behov av att uppdatera Stockholms stads riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga så att de överensstämmer med aktuella regelverk.

Med ensamkommande barn avses barn under 18 år som vid ankomsten till Sverige är skilda från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe, eller som efter ankomsten står utan sådan ställföreträdare. Med ensamkommande unga avses i dessa riktlinjer personer som kommit till Sverige som ensamkommande barn och som har fyllt 18 men inte 21 år.

Följande grupper av ensamkommande barn och unga inkluderas i riktlinjerna:

- barn och unga som är asylsökande
- barn och unga som varit asylsökande och fått tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd
- barn och unga som är kvotflyktingar
- barn och unga som är massflyktingar
- barn som är papperslösa
- barn som är EU/EES- medborgare utan uppehållsrätt eller uppehållstillstånd

Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i arbetet samt bidra till en likställd handläggning för målgruppen. De senaste åren har flera ändringar och uppdateringar skett i regelverken och rekommendationerna rörande socialtjänstens handläggning av barn- och ungdomsärenden. Förslaget till nya riktlinjer har uppdaterats i enlighet med de nya regelverken och rekommendationerna. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa likabehandling i staden samt ge stöd i det praktiska arbetet med att tolka lagstiftning och regelverk. För att förenkla för läsaren har riktlinjernas struktur setts över och i förslaget finns också tydligare hänvisningar till bland annat Socialstyrelsens föreskrifter, allmänna råd och handböcker i syfte att göra det lättare att hitta fördjupad information.

Riktlinjerna har främst reviderats så att innehållet stämmer överens med aktuell lagstiftning och praxis. I revideringen har det även gjorts en översyn av om någonting saknas eller behöver förtydligas i riktlinjerna. Dispositionen har ändrats, texterna har uppdaterats och nya avsnitt har lagts till för att göra dokumentet mer användarvänligt. På vissa delar har information kortats ned med hänvisning till att mer information finns i andra källor, till exempel lagstiftning, förarbeten eller Socialstyrelsens handböcker.

I de reviderade riktlinjerna beskrivs främst vad som specifikt rör ensamkommande barn och unga och ska därför ses som ett komplement till andra riktlinjer i staden. Därför har text som rör generell barn- och ungdomshandläggning tagits bort ur de reviderade riktlinjer och istället framgår tydliga läshänvisningar i de olika kapitlen. Syftet med detta är att riktlinjerna inte ska bli för omfattande samt att motverka att riktlinjerna ska behöva uppdateras mer ofta än nödvändigt.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2024 följande.

1. Socialnämnden godkänner förslaget till revidering av riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga.
2. Ärendet överlämnas för vidare beslut till kommunfullmäktige.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 april 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer inte att en eventuell ny socialtjänstlag kommer påverka handläggningsprocessen i sak gällande målgruppen ensamkommande barn och unga i någon betydande omfattning. Däremot kan vissa lagparagrafer komma att ändras och kapitel få nya beteckningar vilket kan medföra ett behov av konsekvensändringar för detta i riktlinjerna i ett skede innan ärendet beslutas i kommunfullmäktige. Då det finns ett behov av uppdatering av riktlinjerna för handläggning av ensamkommande barn och unga föreslår förvaltningen att denna process fortgår.

Socialförvaltningen föreslår att nämnden godkänner förslaget till revidering av riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av socialnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, överförmyndarnämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	8
Arbetsmarknadsnämnden	8
Utbildningsnämnden.....	9
Överförmyndarnämnden	10
Bromma stadsdelsnämnd.....	12
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	12
Farsta stadsdelsnämnd	13
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd.....	13

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	15
Kungsholmens stadsdelsnämnd	16
Järva stadsdelsnämnd	16
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	18
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	19
Skärholmens stadsdelsnämnd	20
Södermalms stadsdelsnämnd	21
Reservationer m.m.	23

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på att riktlinjerna har uppdaterats. Det är viktigt att riktlinjerna följer den aktuella lagstiftningen och utgör ett tydligt stöd för handläggarna vid bedömning av insatser, vilket också bidrar till en likställd handläggning för målgruppen. Stadsledningskontoret anser att föreslagna förändringar är motiverade och ställer sig bakom socialnämndens förslag till reviderade riktlinjer. Stadsledningskontoret anser att riktlinjerna är väl utformade för att ge vägledning till chefer och handläggare som arbetar i stadens socialtjänst med myndighetsutövning avseende ensamkommande barn och unga.

Stadsledningskontoret bedömer inte att en eventuell ny socialtjänstlag kommer påverka handlägningsprocessen i sak gällande målgruppen ensamkommande barn och unga i någon betydande omfattning. Däremot ser stadsledningskontoret att vissa lagparagrafer kan komma att ändras och kapitel få nya beteckningar vilket kan medföra ett behov av konsekvensändringar för detta i riktlinjerna.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att godkänna *reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga* i enlighet med bilaga 1.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 3 september 2024 följande.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser överlag att riktlinjerna är väl utformade för att ge vägledning till chefer och handläggare som arbetar i Stockholms stads socialtjänst med myndighetsutövning avseende ensamkommande barn och unga. Sett till arbetsmarknadsnämndens uppdrag är ensamkommande unga en sårbar grupp med särskild risk för långtidsarbetslöshet. Förvaltningens enheter Elevteam Komvux och Ung i centrum samarbetar för att tidigt erbjuda stöd och information om vidare studier eller arbete för ensamkommande unga som studerar på språkintruktionsprogrammet.

I riktlinjernas del 7.5 Förskola och skola beskrivs förvaltningens ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret som omfattar personer under 20 år som är folkbokförda i staden men som inte är inskrivna i eller hoppat av gymnasiet. Förvaltningen ser att beskrivningen kan förtydligas med att "Kommunala aktivitetsansvaret omfattar ungdomar under 20 år som har fullgjort sin skolplikt eller som har blivit folkbokförda i landet vid en tidpunkt då de inte har skolplikt"1 för att ytterligare tydliggöra att det kommunala aktivitetsansvaret omfattar ungdomar som är folkbokförda men inte ungdomar som är asylsökande eller papperslösa.

I del 7.8 Övergripande om statlig ersättning till Stockholms stad beskrivs arbetsmarknadsförvaltningens ansvar för att granska och sammanställa ansökningar om statlig ersättning för flyktingmottagandet. Förvaltningen ser att rutinerna är utförligt beskrivna och har inga ytterligare tillägg.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 4 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

En förutsättning för att kunna säkerställa rättssäkerhet och likabehandling vid handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga är att staden har uppdaterade riktlinjer som överensstämmer med gällande regelverk.

Utbildningsförvaltningen ser därför positivt på att socialförvaltningen reviderat sina riktlinjer på området. Stadens skolor följer gällande regelverk på området varför de reviderade riktlinjerna inte kommer att förändra skolornas arbete gällande ensamkommande barn och unga.

Konsekvenser för barns rättigheter samt jämställdhetsanalys

Då ärendet är svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdhet eller för barn och barns rättigheter.

Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Som svar på remissen hänvisar överförmyndarnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Överförmyndarförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Det nya förslaget syftar till att riktlinjerna uppdateras utifrån ändrade lagkrav och praxis, tydligare hänvisningar till lagstiftning, förarbeten och handböcker hos Socialstyrelsen vilket nämnden ser som mycket viktigt då förändringar har skett och sker väldigt snabbt inom området beroende av omvärldsläget och lagändringar. Det är viktigt att staden arbetar enhetligt och samverkar inom dessa typer av frågor för att följa med i utvecklingen och även kunna stötta varandra vid behov såsom t.ex. en massflyktsituation.

Överförmyndarförvaltningen vill passa på att kommentera några stycken i grundskrivelsen. I stycke 1.3 Begreppsförklaringar görs definitionen av ensamkommande barn. Begreppet "ensamkommande barn" har använts och används än idag på olika sätt i olika sammanhang. Det finns olika definitioner av vad man menar med ett ensamkommande barn vilket i vissa sammanhang kan få konsekvenser som tenderar att påverka samarbetet mellan myndigheter, kommuner och förvaltningar. Ett exempel är hur man tolkar lagen om god man för ensamkommande barn och vilka barn som omfattas av lagen.

Det har funnits en diskussion kring detta mellan överförmyndarförvaltningen och socialtjänsterna under framförallt 2022. Kommunfullmäktige gav dock i budget 2023, överförmyndarförvaltningen i uppdrag att förordna god man åt alla ensamkommande barn som kommer till Stockholm stad i avvaktan på att barnet ska få en SFV. Här menar man tillika även kvotflyktingar. Överförmyndarförvaltningen är av åsikten att dessa barn visserligen är ensamkommande, men inte omfattas av lagen utan istället har rätt att få en SFV (särskild förordnad vårdnadshavare). SKR (Sveriges kommuner och regioner) har tagit ställning i frågan och menar på att lagen om god man för ensamkommande barn inte kan tillämpas. Socialtjänsterna i staden bör därför ha en beredskap och förbereda för att snabbt kunna ansöka till tingsrätten om SFV för de kvotflyktingbarn som staden vet att man kommer ta emot.

Synpunkter på stycke 4.3 God man och särskild förordnad vårdnadshavare. I stycket beskrivs att överförmyndaren kan fatta beslut om att den gode mannens uppdrag ska upphöra om barnet flyttar till annan kommun och att socialtjänsten i den nya kommunen ska meddela överförmyndaren där barnet är placerat att behov finns att utse ny god man. En omskrivning bör göras i stycket då det i detta fall inte är aktuellt

att besluta om upphörande av godmanskap utan korrekt är att ett beslut om byte av god man kan fattas av den nya ansvariga kommunens överförmyndarnämnd. Ett barn kan alltså inte ens under en kort period stå utan en god man i väntan på en ny utan den tidigare gode mannen byts istället ut direkt mot en ny.

På samma sätt bör en omskrivning göras i nästkommande stycke där det beskrivs i vilka fall en överförmyndarnämnd kan fatta beslut om att ett uppdrag som god man ska upphöra. I sista punkten står att läsa: När en god man missköter sitt uppdrag. Det är visserligen korrekt att ett uppdrag kan upphöra vid misskötsel, men det bör ändras till att den gode mannen kan bytas ut mot en ny. Det vill säga ett upphörande följs alltid av ett förordnande av en ny god man samtidigt som det gamla förordnandet upphör.

Synpunkter på text s 45. Överförmyndarförvaltningen fattar beslut om arvode till SFV och administrerar utbetalning av arvoden till SFV för barn som är placerade i Stockholms stad. Detta kan vara barn som är anvisade till staden men det kan också vara barn som är anvisade till andra kommuner i landet men placerade i staden. Sedan 2015 har överförmyndaren ett budgetuppdrag att arvoda SFV när barnet är folkbokfört eller vistas i staden. Överförmyndaren ska betala ut arvode för både förmyndarskapsdelen och vårdnadshavande delen. Detta skiljer sig från andra kommuners hantering där överförmyndarnämnden endast betalar ut arvode i förmyndarskapsdelen.

1 stycke 4.3.2 beskriver riktlinjerna området gällande SFV, särskilt förordnad vårdnadshavare. Som även riktlinjerna tar upp, finns idag inget lagstöd för att en SFV har rätt till ersättning i den del som avser vårdnaden av barnet, undantagsvis om den utsedda vårdnadshavaren samtidigt är familj ehemsförälder. Endast den del som avser förmyndarskapet finns stadgat om arvode i 12 kap. 16§ FB. Det är överförmyndarförvaltningen som fattar beslut om arvode avseende förmyndarskapet.

2014 gjordes en utredning i staden som ledde till att överförmyndarförvaltningen från och med budget för 2015 fick i uppdrag att hantera hela arvodet för SFV där barn är boende i staden. Arvodet ska motsvara det en god man får innan barnet har uppehållstillstånd. Detta för att det fanns skillnader i staden avseende arvode som utgick från socialtjänsterna. Detta uppdrag fungerar så länge barnet är bosatt i staden men krånglar till det om barnet byter kommun. SFV riskerar att bli utan arvode för vårdnadshavande delen om barnet flyttar då andra kommuner inte har samma hantering. Överförmyndarförvaltningar i andra kommuner har inte, i likhet med Stockholms överförmyndare, samma uppdrag vilket leder till många frågor och besvikna SFV som inte får arvode och inte längre vill ta uppdrag.

Överförmyndarförvaltningen i Stockholm har under flera år lyft denna fråga och kommer i budget för 2025 önska att en ändring görs där uppdraget istället läggs tillbaka på socialtjänsterna i staden för att likna andra kommuners hantering. Samtidigt behöver socialtjänsterna i staden få tydliga instruktioner om hur detta ska hanteras, vilket bör skrivas in på sikt i dessa riktlinjer för att garantera en enhetlig hantering.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de reviderade riktlinjerna som ligger i linje med nya lagstiftningen. Riktlinjerna bedöms komma att ge stöd och vägledning i arbetet och bidra till en likställd handläggning för målgruppen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2024 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det finns ett behov av uppdaterade riktlinjer för handläggning av ensamkommande barn och unga och är därmed positiva till det framtagna förslaget. Ny socialtjänstlag kommer inom en snar framtid men förvaltningen gör bedömningen att det inte kommer innebära stora förändringar i handläggningen av den aktuella målgruppen.

Det finns olika begreppsförklaringar i de nya riktlinjerna. Det vore önskvärt att förtydliga vad det innebär om ett ensamkommande barn ankommit till landet med vuxna närstående. Räknas barnet då in i det hushållet och får dagersättning eller ska socialtjänsten göra en tillfällig placering alternativt utreda barnets närstående som familjehem?

Det framgår av riktlinjerna att om barnet är placerat på hem för vård och boende (HVB) eller i jourhem kan socialtjänsten begära att kommunen ska få barnbidrag. Förvaltningen har tolkat det som att kommun endast kan få barnbidrag om barnet är placerad i stödboende eller HVB. Om barnet är placerat i jourhem eller familjehem utbetalas bidraget till uppdragstagarna.

Jämställdhetsanalys

När det gäller ensamkommande barn och unga är det en överrepresentation av pojkar som kommer till Sverige som skyddssökande. Av den anledningen är det fler pojkar som berörs av de nya riktlinjerna och ärendehandläggning. I riktlinjerna framgår det om ensamkommande barn och ungas särskilda utsatthet. Utsattheten kan se olika ut för flickor och pojkar. Riktlinjerna kan ge stöd i det praktiska arbetet med att bedöma

skyddsbehov i de individuella bedömningar som alltid ska göras. Förslaget till nya riktlinjer bedöms inte ha någon påverkan på förhållandet mellan kön eller jämställdhet.

Barnrättsperspektiv

Alla barn och unga som vistas i Sverige omfattas av FN:s barnkonvention. Detta gäller således oavsett om barnet har svenskt medborgarskap, uppehållstillstånd eller befinner sig i landet illegalt.

I barnkonventionen framgår enligt artikel 3.1 att ”alla åtgärder som rör barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa”. Även socialtjänstlagen går i linje med det. I Stockholms stad finns även program och stödmaterial om barnrättsperspektiv inom socialtjänsten. Förvaltningens bedömning är att förslaget om nya riktlinjer går i linje med ovanstående dokument och är förenligt med barns bästa.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till reviderade riktlinjer för handläggning av ärenden om ensamkommande barn och unga.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen uppskattar revideringen och uppfattar riktlinjerna som tydliga och tillämpningsbara. För att göra dokumentet ännu mer användarvänligt kunde man i de inledande kapitlen med generella bestämmelser lägga en hänvisning till Stockholms stads specifika riktlinjer.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Henrik Falk (C), se Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att riktlinjerna och handlägningsprocessen är tydlig och lätt att följa. Nedan listas förvaltningens synpunkter:

- Det saknas en kort förklaring av begreppen: asylsökande, uppehållsrätt, uppehållstillstånd samt hemvist.
- Det behövs förtydligande kring att barn till ensamkommande också behöver vända sig till Migrationsverket för att söka asyl/uppehållstillstånd.
- Riktlinjerna kan förtydligas att ensamkommande endast kan erhålla ersättning från migrationsverket (LMA) eller ersättning från socialtjänsten (omkostnad vid placering).
- Det behövs ett förtydligande kring skillnaden mellan den hälsoundersökning som sker via Migrationsverket och den hälsoundersökning socialtjänsten begär att regionen ska utföra vid placering, samt att socialtjänsten tar ställning till om Migrationsverkets hälsoundersökning är tillräckligt omfattande.
- Det bör förtydligas att papperslösa ensamkommande barn har rätt att gå i skolan trots att folkbokföringen är oklar, liksom att om det ensamkommande barnet erhåller svenskt medborgarskap så har barnet inte rätt att ansöka om familjeåterförening eftersom barnet inte räknas som ensamkommande barn.

Vad gäller de två kapitel som rör god man och särskilt förordnad vårdnadshavare man (4.3 och 7.4) är det en fördel om de samlas under samma kapitel.

En synpunkt som förvaltningen har är att ensamkommande barn med kvotstatus bör erhålla en god man i avvaktan på att beslut om att SFV tas i domstol. De har permanent uppehållstillstånd (PUT) och har därför inte rätt till god man och det blir ett stort glapp då ingen företräder det ensamkommande barnet som saknar ID-handlingar.

Vid utredning avseende behov av SFV önskar förvaltningen ett tillägg till att registerutdrag inhämtas från Kronofogdemyndigheten samt att det behöver tydliggöras vilket personbevis som ska inhämtas (avser avsnitt 7.4.2).

Gällande handlägningsprocessen har förvaltningen följande synpunkter:

- Under ”aktivitet” sid. 53: När socialsekreteraren träffar barnet skall information även ges om rollen god man/SFV.
- Under ”aktivitet” sid. 54: När den anvisade kommunen har barnet placerat i en annan kommun skall en blankett skickas till kommunen där barnet bor för information om att barnet bor där.
- Under ”aktivitet” sid.54: Migrationsverket behöver information från socialtjänsten en månad innan ungdomen fyller 18 år när bedömningen gjorts att barnet ska vara fortsatt placerad.

Jämställdhetsanalys

I gruppen ensamkommande barn och unga, finns en överrepresentation av pojkar eftersom fler pojkar som kommer till Sverige som skyddssökande utan

vårdnadshavare. I riktlinjerna finns ett kapitel om ensamkommande barn och ungas särskilda utsatthet och förvaltningen tycker det är bra att kapitlet har delats upp i fler underrubriker som människohandel, hedersrelaterat våld och förtryck och barn som försvinner eftersom det kan se olika ut för flickor och pojkar. Förslaget till nya riktlinjer bedöms inte ha någon avsevärd påverkan på förhållandet mellan kön eller jämställdhet.

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen gör bedömningen är att förslaget till revideringar inte påverkar barn negativt och då med fokus på de barn som har behov av socialtjänstens stöd med anledning av att de inte har vårdnadshavare i landet. Förvaltningens bedömning är individuell prövning av barnets bästa genomförs i varje enskilt ärende där föreslagna riktlinjer tillämpas. Den sammantagna bedömningen är därmed att ett beslut om att anta föreslagna riktlinjer är förenligt med barns bästa. En ny socialtjänstlag kommer att träda i kraft i juli 2025. Förvaltningen bedömer inte att den nya lagen kommer påverka handläggningsprocessen gällande målgruppen ensamkommande barn och unga. Däremot kommer lagparagrafer att ändras och kapitel få nya beteckningar, vilket medför justeringar i förslaget under 2025.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förslaget till revidering av riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd antar yttrandet som sitt eget och överlämnar det som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till att uppdateringen av riktlinjen genomförs för att hållas aktuell. Det är vidare positivt med den bearbetade och förenklade disposition som blir mer användarvänlig och likriktad mellan stadens riktlinjer där den utökade källhänvisningen är bra för att reducera textmassan samtidigt som det underlättar fördjupning vid behov.

Beskrivning av handläggningsprocess

I remitterad riktlinje beskrivs i sista kapitlet ”handläggningsprocessen i Stockholms stad” för området. Förvaltningen är positiv till ambitionen att utveckla processinriktningen inom staden men vill samtidigt lyfta utmaningar relaterat till detta i aktuellt fall.

Olika sätt att dokumentera processbeskrivningar i staden

Utifrån nuvarande ansvarsfördelning är stadsdelsförvaltningarna ansvariga för att ha kvalitetsledningssystem med dokumenterade processer för att nå upp till kraven utifrån bland annat gällande författningskrav samt stadens riktlinjer.

För att arbeta effektivt med stöd av processbeskrivningar så är det väsentligt med en systematisk dokumenthantering, exempelvis att det är tydligt hur de olika dokumenten hänger ihop, vilket handlingsutrymme som ges, hur dokumenten revideras och vem som ansvarar för det.

Utifrån att det idag inte finns ett gemensamt sätt för staden att arbeta med dokumenthantering relaterat till processbeskrivningar så är förvaltningen tveksam till att processbeskrivningar för stadsdelsförvaltningarna ska beslutas genom riktlinjerna. Detta skulle dels medföra risk för otydlighet i ansvarsfördelningen i styrningen men även att processbeskrivningarna riskerar bli inaktuella om riktlinjerna uppdateras först efter långa tidsintervall.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 juli 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till riktlinjerna. Genom nya reviderade riktlinjer ökar likställigheten och rättssäkerheten i staden. Förvaltningen är särskilt positiva till att de nya riktlinjerna innefattar delar för att underlätta den konkreta och praktiska handläggningen av ärenden.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Patrick Amofah (C), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 juli 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget om nya riktlinjer och anser att de är förenliga med aktuellt regelverk men föreslår vissa kompletterande och förtydligande skrivningar.

Förvaltningen ser att en av styrkorna i förslaget är att målgruppen har utökats och även gäller ärenden som rör barn och unga som varit asylsökande och fått tillfälligt

eller permanent uppehållstillstånd, barn och unga som är kvotflyktingar, massflyktingar, papperslösa och EU/ EES-medborgare utan uppehållsrätt eller med uppehållstillstånd. Vilket innebär att barn och ungdomar som vistas i staden får den stöd och hjälp som de behöver utifrån lika behandling.

Arbetsgivaren ansvarar för att medarbetare som är nyanställda och oerfarna får möjlighet att förvärva den kompetens som behövs. Nyutexaminerade socialsekreterare behöver handledning och yrkesintroduktion som avser praktiska delar som bland annat handlar om riktlinjer för handlägningsprocessen och stödmaterial. Därför tycker förvaltningen att det är bra att handlägningsprocessen har förtydligats och konkretiserats samt att stödmaterial och funktioner som finns inom Stockholms stad lyfts i ett eget avsnitt.

För att samordna texterna och underlätta handlägningsprocessen anser förvaltningen att avsnitt 4.1.2 Anvisningskommunens ansvar flyttas till kapitel 7 Socialtjänsten i Stockholms stad – ensamkommande barn och unga. Förvaltningen anser även att texten i avsnitt 4.3.2 Särskilt förordnad vårdnadshavare flyttas till avsnitt 7.4.2 Särskilt förordnad vårdnadshavare.

I avsnittet 4.4 Ensamkommande barns försörjning står det ”För barn som har uppehållstillstånd betalar försäkringskassan ut barnbidrag till och med att barnet blir 16 år. Försäkringskassan godkänner endast utbetalning av barnbidrag om barnet har en särskilt förordnad vårdnadshavare”. Enligt förvaltningens erfarenhet utbetalas barnbidrag för ensamkommande barn och unga när de är placerade i familjehem och har en god man. Därför bör avsnittet kompletteras med sådan information.

I samma avsnitt står det ” För ensamkommande barn och unga kan i vissa fall barnpension beviljas av pensionsmyndigheten till dess att barnet fyller 18 år eller, om den unge går i gymnasieskola eller motsvarande, som längst till juni månad det år hen fyller 20 år.” Enligt förvaltningens erfarenhet kan ensamkommande barn och unga som inte har haft föräldrar i Sverige beviljas efterlevandestöd och menar därför att avsnittet bör kompletteras med sådan information.

Vidare står det i samma avsnitt ”Enlig lagen om mottagande av asylsökande ansvarar Migrationsverket för försörjning för unga över 18 år som är asylsökande eller massflyktingar.” Förvaltningen vill göra ett förtydligande och lägga till texten ”Massflyktingar som fyllt 18 år anvisas till kommunen som ansvarar för att ordna boende åt dem.”

Eftersom riktlinjerna är övergripande och avser alla barn och unga anser förvaltningen att kapitlet 4.7 Funktionsnedsättning bör flyttas till kapitel 8 Handlägningsprocessen i Stockholms stad.

Europeiska unionens råd har enats om att förlänga massflyktsdirektivet till den 4 mars 2026. Det innebär att personer från Ukraina som haft uppehållstillstånd med tillfälligt skydd i minst två år och planerar att fortsätta bo i Sverige kan bli folkbokförda här. I och med det ser förvaltningen att, texten i avsnitt 4.8.4 Unga som är asylsökande eller

massflyktingar behöver förtydligas med en klargörande skrivning om dessa personer har eller inte har uppehållstillstånd.

I avsnitt 4.8.6 Familjeåterförening står det ”I anslutning till att föräldrarna anländer aktualiseras socialtjänstens skyldighet att inleda utredning enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen avseende barnets behov av stöd och skydd. I utredningen behöver socialtjänsten ta ställning till om barnet kan bo tillsammans med sina föräldrar och i sådant fall om barnet har behov av kompletterande insatser.” I de fall socialtjänsten ska besluta om att, barnet mot sin vilja ska bo med sina vårdnadshavare anser förvaltningen att riktlinjerna bör förtydligas med en förklarande text om vilka förutsättningar som gäller i dessa fall. Förvaltningen anser även att det vore önskvärt med ett förtydligande om vad som gäller om föräldrarna inte är lämpliga som vårdnadshavare.

I avsnitt 5.2.2 Dygnsschablon står det ” För ensamkommande unga personer över 18 år som är asylsökande eller massflyktingar utgår ingen dygnsschablon”. Texten behöver korrigeras eftersom en schablonersättning om 400 kronor per person och dygn betalas ut för de unga personer som har fått uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet som fyllt 18 år men ännu inte 21 år, som tidigare varit ensamkommande barn, och som har anvisats kommun och flyttat in i boendet. För dessa unga som fyllt 18 år men ännu inte 21 år får därmed kommunen totalt 700 kronor per dygn genom dygnsschablon om 300 kronor för anvisad vuxen och 400 kronor för tidigare ensamkommande barn.

I avsnittet 7.4.1 God man anser förvaltningen att riktlinjerna behöver förtydligas med en skrivning om hur socialtjänsten ska agera när den gode mannen inte fullgör sitt uppdrag. I syfte att barn och unga inte ska fara illa.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Daniele Fava (C) och Linnea Sandström Lange (L), se Reservationer m.m.

Ersättaryttrande av Gaby Roseen (KD), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att förslaget till riktlinjer har ambitionen att vara ett tydligt stöd i handläggningen genom en förändrad disposition och ett mer renodlat innehåll. Förvaltningen vill särskilt framhålla hur redovisningen av handläggningens olika steg i tabellform kan vara ett sådant stöd.

Förvaltningen välkomnar att riktlinjerna tydligt anger att barnrättsperspektivet ska finnas med i varje steg i handläggningen; att barnet bästa ska vara avgörande vid beslut eller andra insatser som rör vård, rätten till information och delaktighet samt rätten att framföra sina åsikter och att socialtjänsten ska ta hänsyn till dem utifrån barnets ålder och mognad.

Förvaltningen vill i detta sammanhang framhålla vikten av ett barnrättsperspektiv i besluten om insatser för ensamkommande barn och unga även efter att familjeåterförening skett. I övergången mellan att socialtjänstens insatser erbjuder stöd och trygghet för barnet/ungdomen och att föräldern ska tillgodose detta, finns risk för negativ påverkan på barnets/ungdomars hälsa, skolgång och sociala kontakter. Detta då barnet/ungdomen kan behöva ta ett oproportionerligt stort ansvar för föräldrarnas etableringsprocess. I handläggning av ärenden där vårdnadshavare beviljats uppehållstillstånd utifrån anknytning till ensamkommande barn och unga är det därför viktigt att Stockholms stads riktlinjer skapar utrymme för och erbjuder insatser som fortsatt följer och stöttar familjerna under en övergångsperiod. Det skulle i sin tur underlätta integrationen i samhället för hela familjen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslag på reviderade riktlinjer som presenteras. Utifrån att en ny socialtjänstlag förväntas träda i kraft 1 juli 2025 ställer sig förvaltningen även positiv till socialförvaltningens förslag att riktlinjerna kan komma att behöva korrigeras för att lagparagrafer och beteckningar på kapitel ska överensstämma med den nya socialtjänstlagen. I övrigt delar förvaltningen socialförvaltningens bedömning att de förväntade förändringar som kan följa av en ny socialtjänstlag kommer att påverka dessa riktlinjer i någon omfattning.

Förvaltningen ser det som positivt att riktlinjerna förtydligas och kortas ner och att läsanvisningar används för att minska på behovet av att uppdatera riktlinjerna mer ofta än nödvändigt. Bedömningen är att de reviderade riktlinjerna är lättöverskådliga och möjliggör för handläggare inom verksamhetsområdet att enkelt orientera sig till aktuella frågeställningar.

Barnkonsekvensanalys

Riktlinjerna medvetengör att handläggningen till stor del gäller personer under 18 år och att barnkonventionen är högst aktuell att tillämpa för målgruppen inom verksamhetsområdet. Riktlinjerna har inte reviderats på ett sätt som innebär någon

nackdel för de grupper av barn som har eller kommer ha behov av socialtjänstens stöd. Ensamkommande barn och unga omfattas av samma regelverk när det gäller stöd och skydd som andra minderåriga i relation till socialtjänstens uppdrag. Riktlinjerna möjliggör däremot för socialtjänsten att ta hänsyn till den specifika situation och utsatthet som ensamkommande barn befinner sig i och de regelverk som specifikt påverkar ensamkommande barns ställning och rätt till stöd och skydd.

Förvaltningens bedömning är att riktlinjerna utgår från ett barnrättsperspektiv och att riktlinjerna inte hindrar handläggning och individuell prövning av barnets bästa i varje enskilt ärende. Den sammantagna bedömningen är därmed att ett beslut om att anta föreslagna riktlinjer är förenligt med barns bästa.

Jämställdhetsanalys

För att uppnå stadens politiska mål för jämställdhet bör konsekvenser för jämställdheten beaktas så att alla samhällets grupper ges jämställda och likvärdiga villkor.

Med anledning av den högre andel pojkar och män som kommer till Sverige utan vårdnadshavare berörs fler pojkar och män av handläggningen inom verksamhetsområdet ensamkommande barn och unga. I riktlinjerna finns ett kapitel om den särskilda utsattheten ensamkommande barn och unga befinner sig i och en beskrivning hur denna utsatthet kan se olika ut mellan pojkar/män och

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 september 2024 följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Reservation av Alice Vestlin (C), Sophia Granswed Baat m.fl. (M), och Kim Höglund (L), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser att revidering av riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga är angelägen då nuvarande riktlinjer är från november 2012 samt att riktlinjerna inte hänvisar till senaste regelverk, handböcker, meddelandeblad och liknande rörande målgruppen.

De reviderade riktlinjerna har en ny struktur och innehåller nya avsnitt, bland annat ett nytt avsnitt avseende ensamkommande barn och unga med funktionsnedsättning, vilket förvaltningen ser är positivt. Den nya strukturen är enkel att navigera i och hänvisningarna tydligare och mer lättillgängliga. Trots att dokumentet i sin helhet gått från 27 sidor (nuvarande riktlinjer) till 60 sidor (reviderade riktlinjer) uppfattar

förvaltningen att målet med att riktlinjerna ska erbjuda ett tydligt och konkret stöd i det dagliga arbetet med målgruppen ändå uppnås.

Jämställdhetsanalys

Det finns en överrepresentation av pojkar och unga män inom målgruppen ensamkommande barn och unga. Därför berörs fler pojkar/unga män av handläggning gällande ensamkommande barn och unga. I riktlinjerna beskrivs ensamkommande barn och ungas särskilda utsatthet där man bland annat hänvisat till Jämställdhetsmyndigheten samt till Socialstyrelsens vägledningar och meddelandebland rörande olika former av utsatthet som kan drabba pojkar och flickor på olika sätt. Riktlinjerna ger stöd och vägledning i det praktiska handläggnings- och bedömningsarbetet där bedömning ska ske utifrån individuella behov i varje enskilt fall. Riktlinjerna är överensstämmande med likställig handläggning och individuell bedömning oavsett kön.

Barnkonsekvensanalys

Riktlinjer för handläggning av ärenden rörande ensamkommande barn och unga berör barn i Stockholms stad och barn som kommer till Stockholms stad i framtiden i högsta grad. Med utgångspunkt i barnkonventionen artikel 3 om barnets bästa, artikel 6 om barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling och artikel 19 om barnets rätt till skydd ser förvaltningen att det är gynnsamt och förenligt med barnets bästa att kvalitetssäkra, tydliggöra och förenkla riktlinjer som ska vara till stöd för chefer och handläggare i arbetet med ensamkommande barn och unga.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2024 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 29 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget på reviderade riktlinjer gällande ensamkommande barn och unga och uppfattar att de ändringar och uppdateringar som gjorts förtydligar handläggningen kring målgruppen. Det är positivt att ensamkommande barn som är asylsökande, massflyktingar, kvotflyktingar och papperslösa har inkluderats i riktlinjerna. Genomgående i dokumentet finns länkar till viktiga föreskrifter, styrande/stödande dokument och överenskommelse som ger möjlighet till fördjupning inom området och underlättar inhämtning av information.

Förvaltningens enda synpunkt är att riktlinjerna skulle kunna understryka socialtjänstens ansvar att informera och stötta ensamkommande ungdomar inför att de ska bli självförsörjande för att öka medvetenheten och förmåga att planera för sin ekonomi.

Barnrättsanalys

Enligt artikel 3.1 i barnkonventionen "ska vid alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa". I socialtjänstlagen (SoL) och lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) finns bestämmelser som går ytterligare ett steg längre vad gäller barns rättigheter, där framgår att "vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande". Kommunfullmäktige i Stockholms stad har antagit program för barns rättigheter och inflytande. Utöver programmet finns även ett stödmaterial för att pröva barnets bästa samt stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten där ensamkommande och nyanlända barn särskilt uppmärksammas. Förvaltningens uppfattning är utifrån detta att en individuell prövning av barnets bästa kommer att genomföras i varje enskilt ärende där föreslagna riktlinjer tillämpas.

Jämställdhetsanalys

Det är fler pojkar som kommer till Sverige som skyddsökande utan vårdnadshavare. Av den anledningen berörs fler pojkar av ärendehandläggningen för ensamkommande barn och unga än flickor. I riktlinjerna finns ett kapitel om ensamkommande barn och ungas särskilda utsatthet. Denna utsatthet kan se olika ut för flickor och pojkar och kapitlet har delats upp i fler underrubriker som människohandel, hedersrelaterat våld och förtryck och barn som försvinner. Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i det praktiska arbetet i olika situationer med att bedöma skyddsbehov i de individuella bedömningar som alltid ska göras. Förvaltningen uppfattar därför att förslaget till riktlinjer inte får någon avsevärd påverkan på förhållandet mellan kön eller jämställdhet.

Reservationer m.m.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation av Henrik Falk (C)

- 1 Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Att riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga kompletteras med vad som anförs nedan.
- 3 Att därutöver anföra följande.

Vi välkomnar de reviderade riktlinjerna som bättre svarar upp mot nuvarande lagar och rekommendationer i syfte att säkerställa en rättssäker och rättvis handläggning över hela staden. Samtidigt saknar vi tydlighet kring vikten av att snabbt möjliggöra för den unge att lära sig det svenska språket, en ovärderlig nyckel för att integreras i samhället.

Det finns idag en stor grupp elever som har mycket låga kunskaper i svenska språket och som får svårt att hänga med i skolarbetet. När ensamkommande barn och unga kommer till staden bör det skyndsamt göras en bedömning gällande individens språkkunskaper och därefter sättas in den språkträning som behövs för att personen ska ha en ärlig chans att klara av skolan. Modersmålet är en fortsatt viktig resurs i arbetet med elevers språk- och kunskapsutveckling där utvecklingen ska ske i samverkan med övriga ämnen.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Patrick Amofah (C)

1. Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Att riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga kompletteras med vad som anförs nedan
3. Att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar de reviderade riktlinjerna som bättre svarar upp mot nuvarande lagar och rekommendationer i syfte att säkerställa en rättssäker och rättvis handläggning över hela staden. Samtidigt saknar vi tydlighet kring vikten av att snabbt möjliggöra för den unge att lära sig det svenska språket, en ovärderlig nyckel för att integreras i samhället.

Det finns idag en stor grupp elever som har mycket låga kunskaper i svenska språket och som får svårt att hänga med i skolarbetet. När ensamkommande barn och unga kommer till staden bör det skyndsamt göras en bedömning gällande individens

språkkunskaper och därefter sätts in den språkträning som behövs för att personen ska ha en ärlig chans att klara av skolan. Modersmålet är en fortsatt viktig resurs i arbetet med elevers språk- och kunskapsutveckling där utvecklingen ska ske i samverkan med övriga ämnen.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Reservation av Daniele Fava (C) och Linnea Sandström Lange (L)

1. Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Att riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga kompletteras med vad som anförs nedan
3. Att därutöver anföra följande:

Vi välkomnar de reviderade riktlinjerna som bättre svarar upp mot nuvarande lagar och rekommendationer i syfte att säkerställa en rättssäker och rättvis handläggning över hela staden. Samtidigt saknar vi tydlighet kring vikten av att snabbt möjliggöra för den unge att lära sig det svenska språket, en ovärderlig nyckel för att integreras i samhället.

Det finns idag en stor grupp elever som har mycket låga kunskaper i svenska språket och som får svårt att hänga med i skolarbetet. När ensamkommande barn och unga kommer till staden bör det skyndsamt göras en bedömning gällande individens språkkunskaper och därefter sätts in den språkträning som behövs för att personen ska ha en ärlig chans att klara av skolan. Modersmålet är en fortsatt viktig resurs i arbetet med elevers språk- och kunskapsutveckling där utvecklingen ska ske i samverkan med övriga ämnen.

Ersätтарыttrande av Gaby Roseen (KD)

Gaby Roseen (KD) ställer sig bakom yrkandet från Daniele Fava (C) och Linnea Sandström Lange (L).

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Alice Vestlin (C), Sophia Granswed Baat (M) m.fl., Kim Höglund (L)

1. Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Att riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga kompletteras med vad som anförs nedan
3. Att därutöver anföra följande

Vi välkomnar de reviderade riktlinjerna som bättre svarar upp mot nuvarande lagar och rekommendationer i syfte att säkerställa en rättssäker och rättvis handläggning över hela staden. Samtidigt saknar vi tydlighet kring vikten av att snabbt möjliggöra för den unge att lära sig det svenska språket, en ovärderlig nyckel för att integreras i samhället.

Det finns idag en stor grupp elever som har mycket låga kunskaper i svenska språket och som får svårt att hänga med i skolarbetet. När ensamkommande barn och unga kommer till staden bör det skyndsamt göras en bedömning gällande individens språkkunskaper och därefter sättas in den språkträning som behövs för att personen ska ha en ärlig chans att klara av skolan. Modersmålet är en fortsatt viktig resurs i arbetet med elevers språk- och kunskapsutveckling där utvecklingen ska ske i samverkan med övriga ämnen.